

SpareBank 1 Forsikring AS

Retningslinjer for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering

Vedtatt av styret i SpareBank 1 Forsikring AS
2. februar 2023

Innhold

1	Bakgrunn og formål	4
2	Omfang	4
3	Mål	4
4	Prinsipper	4
4.1	Risikovurdering	4
4.2	Rutiner.....	5
4.3	Kundetiltak	5
4.3.1	Kundeetablering.....	5
4.3.2	Kunder på forsterket tiltak og løpende oppfølging:	6
4.3.3	Avvisning av kunde og avvikling av kundeforhold	7
4.4	Utkontraktering av kundetiltak.....	7
4.5	Undersøkelse og rapportering	7
4.6	Behandling av personopplysninger.....	7
4.7	Opplæring	8
5	Organisering, roller og ansvar	8
5.1	Styret.....	8
5.2	Administrerende direktør	8
5.3	Hvitvaskingsansvarlig	8
5.4	Linjeledelsen	9
6	Rapportering	9
7	Revidering	9

Revisjonshistorikk:

Versjon	Dato	Kommentar	Vedtatt av
1.0	23.4.2010	Lagt frem første gang	Styret i SpareBank 1 Forsikring
2.0	10.12.2019	Oppdatert tabell for revisjonshistorikk, samt ny dokumentmal uten vesentlige tekstlige endringer	Styret i SpareBank 1 Forsikring
2.0	10.12.2019	Nytt kapitel 3; Mål. Nytt kapitel 4; Regulatoriske krav Nytt kapitel 5,7; Utveksling av opplysninger i SB1G konsern Nytt kapitel 8; Revidering	Styret i SpareBank 1 Forsikring
3.0	15.6.2020	I henhold til internrevisors tilbakemelding er policyen utdypet på noen områder og den refererer tydeligere til hvitvaskingsregelverket i de ulike avsnittene	Styret i SpareBank 1 Forsikring
4.0	9.12.2021	Endret navn på policy, samt gjort mindre tekstlige endringer slik som presiseringer og tydeliggjøringer	Styret i SpareBank 1 Forsikring
5.0	2.2.2023	Årlig revisjon. Oppdatert kapittel om revidering, samt presiseringer og redaksjonelle endringer	Styret i SpareBank 1 Forsikring

1 Bakgrunn og formål

Formålet med arbeidet mot hvitvasking i SpareBank 1 Forsikring er å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. SpareBank 1 Forsikring er, etter hvitvaskingsloven, pålagt å gjennomføre tiltak som både skal forebygge og avdekke om selskapet brukes, eller blir forsøkt brukt, som ledd i hvitvasking eller terrorfinansiering. Tiltakene som iverksettes skal bidra til at SpareBank 1 Forsikring etterlever de til enhver tid gjeldende krav i lov og forskrift.

Tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering omfatter blant annet kundetiltak, undersøkelse og rapportering av mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering.

2 Omfang

Disse retningslinjene gjelder for samtlige ansatte i SpareBank 1 Forsikring (faste og midlertidige ansatte) og for ansatte hos selskapets distributører når de jobber i kraft av å være selskapets distributør. I tillegg til denne retningslinjen skal det utarbeides rutiner og opplæringsordninger for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering.

3 Mål

Selskapet skal innrette og organisere sin virksomhet på en slik måte at risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering begrenses til et minimum. Selskapet skal ha betryggende prosesser for å forebygge, identifisere og håndtere eventuelle risikoer knyttet til dette arbeidet.

4 Prinsipper

4.1 Risikovurdering

Arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering i SpareBank 1 Forsikring skal ha en risikobasert tilnærming. Det betyr at tiltakene skal tilpasses selskapets virksomhet. For å avdekke hvor risikoen er størst, og dermed hvor risikoreducerende tiltak skal iverksettes, skal det gjennomføres en årlig virksomhetsinnrettet risikovurdering. Det skal som minimum tas i betraktning følgende:

- a) egen virksomhet, herunder særlig virksomhetens art og omfang
- b) virksomhetens produkter, tjenester og kundeforhold
- c) type kunder og kundegrupper
- d) geografiske forhold

Punktene over tilsvarer kravene i hvitvaskingsloven § 7(2). Kundetiltakene skal tilpasses de områdene som risikovurderingen viser har størst risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Den årlige risikovurderingen blir fremlagt for selskapets styre hvert år.

Basert på selskapets overordnede risikovurdering blir det foretatt risikovurdering av den enkelte kunde om denne skal underlegges standard eller forsterket kundetiltak. Vurderingen kan gjøres manuelt både av selskapet selv og av distributør, samt via innhenting av eksterne data.

I tillegg til den årlige virksomhetsinnrettede risikovurderingen, skal selskapet årlig gjennomgå alle kunder på forsterkede kundetiltak, men kundene gjennomgås også løpende/ved behov når risikoparametere endres.

4.2 Rutiner

I henhold til hvitvaskingslovens § 8 skal SpareBank 1 Forsikring håndtere identifisert risiko og oppfylle plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av regelverket. Dette gjøres gjennom oppdaterte rutiner på de områdene hvor risikovurderingen viser at det er risiko for hvitvasking og terrorfinansiering, samt rutiner som sikrer oppfyllelse av plikter og bestemmelser. Rutinene må være dekkende for den risikoen som avdekkes i risikovurderingen, og ta sikte på å redusere risikoen.

Følgende rutiner er gjeldende i selskapet, men oversikten er ikke uttømmende:

1. Rutiner for innledende kundetiltak
  - a. Kontroll av PEP (politisk eksponert person), inklusiv godkjenning av overordnet/hvitvaskingsansvarlig
  - b. Midlenes opprinnelse
2. Rutiner for løpende kundetiltak:
  - a. For mye innbetalt fra kunde
  - b. Kontrollere etablerte kundeforhold som får treff på parameter som tilsier forhøyet kundetiltak
  - c. Årlig gjennomgang av alle kunder på forsterkede tiltak
3. Rutiner knyttet til utbetalinger
  - a. Uttak av alderspensjon, inklusiv godkjenning av hvitvaskingsansvarlig ved utbetaling til PEP
  - b. Erstatningsutbetaling, inklusiv godkjenning av hvitvaskingsansvarlig ved utbetaling til PEP
4. Rutine for undersøkelse og rapportering til Økokrim
5. Rutine for kontroll av utkontraktert virksomhet

4.3 Kundetiltak

SpareBank 1 Forsikring skal gjennomføre kundetiltak etter kravene i hvitvaskingslovens §§ 10 til 20 og løpende oppfølging av sine kunder etter hvitvaskingslovens § 24. Kundetiltakene og den løpende oppfølgingen skal være risikobasert, og skal foretas enten på en standard eller forsterket (ved høy risiko) måte med bakgrunn i den risikovurderingen som foretas årlig.

4.3.1 Kundeetablering

Det følger av hvitvaskingslovens § 10 at rapporteringspliktige selskap har plikt til å gjennomføre kundetiltak ved etablering av kundeforholdet. I § 11 fremkommer kravet om at kundetiltak skal gjennomføres før etablering av kundeforholdet eller utføring av transaksjonen. § 12 lister opp hvilken informasjon som skal innhentes ved etableringen.

Alle kunder som kjøper spareprodukter innenfor privatmarkedet skal identifisere seg med BankID ved kjøp. I tillegg skal alle personalia og adresse innhentes og lagres i selskapets IT-systemer. Informasjon knyttet til om kunden er politisk eksponert skal innhentes i kjøpsløsning gjennom spørsmål til kunden. Informasjonen blir vedlikeholdt gjennom vask mot eksternt register. Selskapet skal innhente informasjon om kundens statsborgerskap og eventuell oppføring på internasjonale sanksjonslister via eksterne kilder. Basert på innhentet informasjon skal kunden risikoklassifiseres som standard eller forsterket, og klassifiseringen bestemmer hvordan kunden følges opp videre.

Ifølge hvitvaskingslovens § 13 skal opplysninger om fysiske personer som handler på vegne av en juridisk person, inkludert personer som har disposisjonsrett over en konto eller et depot, innhentes i samsvar med § 12 første ledd. Selskapet skal derfor legitimere den som kjøper eller endrer

pensjonssparing for sin bedrift. Dette skal gjøres enten gjennom bruk av BankID ved kjøp via nettløsning, eller kopi av gyldig legitimasjon ved kjøp utenfor digitale løsninger. Det skal også gjøres sjekk av firmaattest og om vedkommende som skriver under på avtalen er signaturberettiget på vegne av kunden. Kundens selskapsnavn, organisasjonsnummer og adresse skal innhentes og lagres i selskapets fagsystem.

Selskapet skal innhente informasjon om kundens styreleder og styrets medlemmer, og registrere informasjon om disse i henhold til kravene i § 12. Disse skal identifiseres, men ikke legitimeres. Det skal i henhold til hvitvaskingsloven § 13, fjerde ledd innhentes informasjon om noen av styrets medlemmer er PEP.

Hvitvaskingsloven § 13 har krav om at det innhentes informasjon om kunden har reelle rettighetshavere, og det er krav om at opplysningene entydig identifiserer den eller de som er reelle rettighetshavere. SpareBank 1 Forsikring legger til grunn at det med identifisering ikke menes legitimering. Det skal også innhentes informasjon for å avgjøre om den eller de reelle rettighetshaverne er PEP.

4.3.2 Kunder på forsterket tiltak og løpende oppfølging:

I henhold til hvitvaskingslovens § 17 skal selskapet gjennomføre forsterkede kundetiltak dersom det er høy risiko for hvitvasking eller terrorfinansiering. Dette betyr at selskapet skal innhente ytterligere opplysninger ut over det som allerede er innhentet for å få bedre kjennskap til kunden.

Hvitvaskingsloven § 18 har eksplisitte krav til kundegrupper hvor det alltid skal gjennomføres forsterkede kundetiltak. Dette innbefatter blant annet krav til godkjenning av overordnet før etablering av kundeforholdet, der kundeforholdet innbefatter en PEP.

Hvitvaskingsloven § 24 krever at kundene blir klassifisert basert på den informasjonen selskapet har om kunden sammenholdt med selskapets risikovurdering. I SpareBank 1 Forsikring klassifiseres kundene etter om de skal underlegges standard eller forsterkede kundetiltak. En kunde på forsterket kundetiltak skal være gjenstand for hyppigere og grundigere oppfølging enn en kunde på standard kundetiltak.

Selskapet skal ha regler for løpende kundekontroll:

1. Kunden er avtalerettslig bundet til å opplyse om det foreligger endringer sammenlignet med tidligere oppgitt/innhentet informasjon, slik som opplysninger om reell rettighetshaver, konto og disposisjonsrett samt kontaktinformasjon
2. Kundens aktivitet tilsier særskilt kontroll

Slik aktivitet kan være:

- forespørsel om utbetaling til tredjemannskonto
- aktivitet som innebærer tvil om hvem kunden handler på vegne av eller hvem som handler på vegne av kunden
- at kundens virksomhet endres (særlig aktuelt for juridiske personer)

Utover dette skal selskapet ha rutine for årlig gjennomgang av kundene som er på forsterkede tiltak med bakgrunn i at det er gjort en vurdering av om kunden utgjør en risiko. Selskapets skal ha rutiner for løpende tiltak, inkludert kontroll av forhold som skissert over.

4.3.3 Avvisning av kunde og avvikling av kundeforhold

Hvis kundetiltak ikke kan gjennomføres ved opprettelse av kundeforholdet eller gjennomføring av en transaksjon, er utgangspunktet at kundeforholdet ikke skal etableres eller transaksjonen ikke gjennomføres. Dette følger av hvitvaskingsloven § 21. Hvis kundetiltak som en del av den løpende oppfølgingen av kundeforholdet ikke kan gjennomføres, skal kundeforholdet etter hvitvaskingsloven § 24 avvikles. Ved vurderingen av om kundeforholdet skal avvikles må det blant annet vurderes hva slags produkter kunden har og om risikoen kan reduseres ved å begrense tjenestetilbudet, for eksempel ved å sperre noen produkter eller tjenester frem til kundetiltak kan gjennomføres.

Ved vurderinger av avvisning av kunde eller avvikling av kundeforhold må det også tas høyde for regler om kontraheringsplikt og finansiell inkludering.

Fagavdelingene skal gjennomføre de løpende vurderingene av den enkelte kunde, og konsultere operativ hvitvaskingsansvarlig for ytterligere vurdering og endelig beslutning om hva som skal skje med kunden og dennes avtaleforhold.

4.4 Utkontraktering av kundetiltak

Selskapet har utkontraktert gjennomføring av kundetiltak til bankene i SpareBank 1-alliansen gjennom bankenes rolle som distributør av pensjons- og spareprodukter. Dette reguleres gjennom en skriftlig utkontrakteringsavtale mellom SpareBank 1 Forsikring og den enkelte bank, i henhold til kravene i hvitvaskingsloven § 23. SpareBank 1 Forsikring skal kontrollere jevnlig at kundetiltakene gjennomføres, samt at opplæring gjennomføres i bankene i henhold til kravene i § 36.

4.5 Undersøkelse og rapportering

Det skal foretas jevnlige stikkprøver av etterlevelse av hvitvaskingsreglene, både internt i selskapet og hos distributør.

Dersom SpareBank 1 Forsikring har mistanke om hvitvasking eller annen straffbar handling skal forholdet undersøkes nærmere slik kravene i § 25 tilsier. Dersom undersøkelsene ikke avkrefter mistanken, skal forholdet meldes til Økokrim i henhold til gjeldende rutiner slik det fremkommer i § 26. Avsløringsforbudet overfor kunde er et vesentlig krav i loven som er viktig at overholdes.

4.6 Behandling av personopplysninger

Slik det fremkommer i hvitvaskingsloven § 30 første ledd skal selskapet registrere og lagre opplysninger og dokumenter som er innhentet og utarbeidet i forbindelse med tiltak etter hvitvaskingsloven §§ 9 til 26, i fem år etter at kundeforholdet ble avsluttet eller transaksjonen ble gjennomført. All øvrig informasjon vil bli slettet i henhold til de til enhver tid gjeldende retningslinjer for behandling av personopplysninger.

Slik det fremkommer av § 32 skal ikke selskapet gi innsyn i opplysninger som er omfattet av § 28 første ledd om avsløringsforbud, eller opplysninger innhentet gjennom nærmere undersøkelser i samsvar med § 25 eller andre opplysninger som vanskeliggjør overholdelse av denne loven, etterforskning eller lignede undersøkelser.

I henhold til § 31 skal rapporteringspliktige selskap, uten hinder av taushetsplikt, utlevere opplysninger til andre rapporteringspliktige selskap innad i SpareBank 1 Gruppen konsern om at det er sendt melding til Økokrim om mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering. Dette skal skje gjennom at selskapet utleverer slike opplysninger til den sentraliserte funksjonen for informasjonsdeling i

konsernet, som videreformidler opplysninger til de øvrige rapporteringspliktige i SpareBank 1 Gruppen konsern på nærmere fastsatt måte.

Selskapet skal, når det mottar opplysninger som omtalt ovenfor, kontrollere om den det rapporteres mistanke på også er kunde i eget selskap. Dersom det er treff skal dette rapporteres i systemet for informasjonsdeling i SpareBank 1 Gruppen, og selskapet skal eventuelt iverksette forsterket kundetiltak.

4.7 Opplæring

SpareBank 1 Forsikring skal gjennomføre årlig opplæring av alle ansatte, inkludert styret og øverste ledelse, slik at alle er kjent med de plikter som er pålagt virksomheten i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering. Dette i henhold til kravene i hvitvaskingsloven § 36.

Nyansatte og ansatte i særlig relevante stillinger, skal gis særskilt opplæring innenfor bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering. Opplæringen skal tilpasses den ansattes arbeidsoppgaver.

5 Organisering, roller og ansvar

5.1 Styret

Styret skal føre tilsyn med arbeidet mot hvitvasking i SpareBank 1 Forsikring. Arbeidet skal forankres i ledelsen, og styret skal utnevne en person i ledelsen som har et særskilt ansvar for å følge opp arbeidet.

Styret vedtar denne retningslinjen.

5.2 Administrerende direktør

Administrerende direktør har ansvaret for å føre kontroll med hvitvaskingsarbeidet, vedta nye rutiner og godkjenne SpareBank 1 Forsikring sitt risikorammeverk.

Administrerende direktør skal sørge for at SpareBank 1 Forsikring har de nødvendige ressurser for å kunne etterleve gjeldende regelverk og prioritere ressurser inn mot de områdene hvor risikoen for hvitvasking er størst.

5.3 Hvitvaskingsansvarlig

Hvitvaskingsansvarlig har ansvaret for at SpareBank 1 Forsikring har oversikt over virksomhetens hvitvaskingsrisiko, ved blant annet å gjennomføre årlige risikovurderinger. Hvitvaskingsansvarlig har også det overordnede ansvaret for at SpareBank 1 Forsikring har rutiner som er forsvarlige og sørger for at virksomheten drives i tråd med kravene i hvitvaskingsloven. Hvitvaskingsansvarlig rapporterer minst årlig til styret i SpareBank 1 Forsikring.

Hvitvaskingsansvarlig skal påse at gjeldende rutiner og retningslinjer for arbeid mot hvitvasking og terrorfinansiering etterleves. Hvitvaskingsansvarlig skal støtte og gi råd til styret og administrerende direktør i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering.

Hvitvaskingsansvarlig har ansvaret for utarbeidelsen og oppdateringer av SpareBank 1 Forsikring sine risikovurderinger og rutiner. Hvitvaskingsansvarlig skal påse at det føres kontroll med at det foreligger en adekvat risikovurdering av kundene, at alle relevante indikasjoner på mistenkelige forhold er avdekket og fulgt opp i samsvar med regelverket og at mistanke om hvitvasking og terrorfinansiering

rapporteres. Hvitvaskingsansvarlig skal påse at slik mistanke, som ikke avkrefte ved nærmere undersøkelser, rapporteres elektronisk via Altinn til Økokrim. Hvitvaskingsansvarlig skal påse at ansatte i virksomheten gis nødvendig opplæring.

Hvitvaskingsansvarlig kan delegere den daglige oppfølgingen av ansvaret til en operativ medarbeider (operativ hvitvaskingsansvarlig).

5.4 Linjeledelsen

Lederne i selskapet er ansvarlig for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket i eget område. Den enkelte leder skal sørge for at området vedkommende har ansvar for har arbeidsrutiner med formål å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Ansvarlig for oppfølging av distributørene har også ansvar for å følge opp distributørens etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, herunder at det eksisterer tilstrekkelige rutiner for å forebygge og avdekke hvitvasking, og at utdanningskravene blir etterlevet.

6 Rapportering

Status i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering skal rapporteres til styret minst en gang i året og ved behov.

7 Revidering

Styret skal jevnlig og minst årlig revidere og godkjenne dette dokumentet.